

Boekbespreking Muziek na de Twin Towers

André Nuchelmans
is redacteur van *Boekman*

André Nuchelmans

Jonathan Ritter en J. Martin Daughtry (eds.) – *Music in the Post-9/11 World* – New York/London: Routledge; Taylor & Francis Group, 2007 – ISBN 9780415978071 – Prijs: € 23,99

In het eerste college dat Gage Averill, in september 2001 net hoofd van het Music Department van de New York University geworden, na de aanslag geeft, besluit hij af te wijken van het stramen om met de studenten over de aanslag te praten, zo schrijft hij in de inleiding. Zijn bedoeling is om ze wat afleiding te bezorgen, dus besluit hij zijn colleges te beginnen zoals voor 9/11 de bedoeling was. Hij begint met een claxonsymfonie van *New York, New York* door Wendy Mae Chambers. Al snel blijkt dat het nummer na 9/11 een geheel nieuwe lading krijgt. Het roept heel andere associaties op dan voor de aanslag. Zouden de terroristen gedacht hebben 'If I can make it there, I'll make it anywhere'? Averill realiseert zich dat het college ongewild in het teken van de aanslag staat. In de weken daarna blijkt muziek een grote rol te spelen in de verwerking van dit drama.

De bijdragen in de bundel vallen in twee gedeeltes uiteen: muziek, de VS en de massamedia na 9/11, en muziek en 9/11 buiten de VS. Zo beschrijft de gerenommeerde populaire muziekwetenschapper Reebee Garofalo de muzikale reacties op de aanslag. De manier waarop muzikanten de gebeurtenissen vertellen, blijken soms tegenstrijdig. Ieder geeft zijn eigen visie en beleving van de aanslag. Ook de rol van Clear Channel, eigenaar van het merendeel van de radiostations in de VS, komt uitgebreid aan de orde. Clear Channel stelde een lijst op met nummers die vanwege een verwijzing naar vuur, vliegtuigen en alles wat met de ramp te maken had, niet gedraaid mochten worden. Naast voor de hand liggende keuzes als Metallica's *Seek and destroy*, AC/DC's *Shot down in flames* en Van Halens *Jump*, stonden op deze lijst ook minder voor de hand liggende titels als *I feel the earth*

move van Carole King, *Walk like an Egyptian* van The Bangles en John Lennons *Imagine*.

Volgens Garofalo waren de aanslagen voor Clear Channel een mooie gelegenheid om de toch al beperkte speellijsten nog verder op te schonen van overheidskritische nummers. Bovendien wilde Clear Channel een wit voetje bij de regering-Bush halen, omdat belangrijke uitbreidingen op het gebied van televisiezenders aanstaande waren.

In de volgende bijdragen wordt telkens één muzikaal aspect aan de orde gesteld, zoals *America: a tribute to heroes*, een muzikaal eerbetoon aan de brandweerlieden die bij de ramp het leven lieten. Waar Clear Channel juist muziek van bepaalde artiesten uit de ether weerde, maakte een deel van die artiesten hier muziek om geld voor de gezinnen van overleden brandweerlieden te verzamelen en de ramp te verwerken. Andere onderwerpen zijn achtergrondmuziek op de televisiezenders; Bruce Springsteen en de *War on terror*; en de rol van klassieke muziek.

In het tweede deel staat de impact van de aanslag op muziek in andere landen, waaronder Afghanistan, centraal. Zo geeft het boek een redelijk compleet beeld van de wereldwijde invloed die de aanslagen van 11 september 2001 op muziek hebben gehad en de rol die muziek speelt bij de verwerking daarvan.